

VaNe-matematiikka on kokemista, tekemistä, näkemistä, puhumista... JA MYÖS laskemista

Varga-Neményi, kavereiden kesken VaNe, on alun perin unkarilainen matematiikan opetuksen menetelmä. Menetelmän mukaiset, noin 20 vuotta sitten suomalaistetut Matematiikkaa-oppimateriaalit on uudistettu, ja **ne ovat saatavilla nyt myös Lekolarin kautta!**

VaNe on aukeamapedagogiikan vastakohta. Kirja on oppimisen tärkeä osa, mutta kokeminen, tekeminen, näkeminen ja puhuminen auttavat kaikkia oppilaita ymmärtämään, oivaltamaan – ja innostumaan!

Mitä tämä käytännössä tarkoittaa?

Matematiikka on **kokemista**

- omat arjen kokemukset, kehon liike, rytmit ja toiminta luovat perustan matemaattiselle ajattelulle.

Matematiikka on **tekemistä**

- konkreettiset esineet ja niiden käyttö tekevät lukumääristä ja laskutoimituksista näkyviä.

Matematiikka on **näkemistä**

- kuvat ja piirtäminen auttavat siirtämään ajattelua konkreettisesta abstraktiin.

Matematiikka on **puhumista**

- kielentäminen on tärkeä osa ymmärtämistä, ja kuuluu kaikkiin oppimisen vaiheisiin!

Matematiikka on **MYÖS laskemista**

- mutta ilman ymmärrystä se on VAIN mekaanista laskemista.

Miksi valita Varga-Neményi?

Matematiikka-sarjan 1. ja 2. luokan oppimateriaalit on uudistettu vastaamaan paremmin matematiikan opetuksen tarpeita. Samalla VaNesta tuli VaNeLa - uudistus on ollut niin mittava, että myös nimeä muutettiin. Kirjassa seurataan Vanelan pikkukaupungin elämää, ja La viittaa myös uudistuksesta vastanneeseen Anni Lampiseen. VaNeLa tarjoaa:

- Selkeän, monipuolisen ja oppilaskeskeisen matematiikan oppimispolun
 - Toiminta ja kirjalliset tehtävät noudattavat samaa rakennetta - helppo siirtymä oppilaalle
- Vahvan tuen opettajalle - helppo opettaa
- Monipuoliset materiaalit ja digituen
 - Digikirjasto on ilmainen, kun kirjat tilataan koko luokalle
 - VaNen omat ViLLE-tehtävät
- Ohjeet toiminnalliseen ja motivoivaan oppimiseen

Varga-Neményi ry. järjestää opettajille myös koulutusta. **Opetusta tukevat pitkät 1. ja 2. luokan etäkoulutuskurssit järjestetään syksyllä 2026 viimeistä kertaa osallistujille ilmaisena OPH:n tuella!** Matematiikka-oppikirjat omalle ryhmälleen tilanneet 3. ja 4. luokan opettajat saavat käyttöönsä ko. vuosiluokan koulutustallenteet lukuvuodelta 2025-2026 ja tarvittaessa näille opettajille järjestetään etätapaamisia.

VaNe-kirjojen tilaaminen Lekolarilta

Matematiikka-sarjan oppilaan kirjoja ja Opettajan tienviittoja voi tilata yksittäin tai kätevinä luokkapakkauksina: luokkapakkaus 10 oppilaan kirjaa ja niitä vastaavan Opettajan tienviitan, mutta Opettajan tienviitan hinta on alennettu.

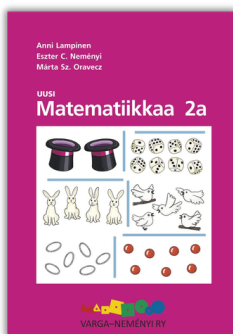
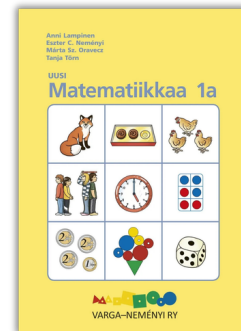
- Tilauksella voi myös yhdistellä yksittäisiä kirjoja ja luokkapakkauksia
- Luokka-asteen oppilaskohtaiset liitteet toimitetaan ilmaiseksi syksyn a-kirjojen mukana.
- 2. luokan a-kirjat voi ostaa joko pelkillä 2. luokan liitteillä TAL sisältäen sekä 1. että 2. luokan liitteet
- Liitteitä voi ostaa myös erikseen.

Kun oppilaan kirjat tilataan koko luokalle, opettaja saa syksyn alussa tunnukset VaNen digikirjastoon ilmaiseksi.

Kurssikirjat tilataan vielä Ellistä.

Alkuopetuksen uudistuksen keskeiset asiat

- Matematiikkatietoinen (vrt. kielitietoinen) opetusmalli
- Selkeytetyt avaintaidot ja itsearviointi
- Tarinallinen oppiminen (Story telling -tekniikka)
- Uudistetut Opettajan tienviitat
 - Suora yhteys toiminnan ja oppilaan kirjan tehtävien välillä

- Enemmän eriyttämistä – myös ylöspäin!
- Selkeämpi kuvitus ja taitto – riittävästi tilaa käsialalle
- Muihin oppiaineisiin integroitavat tehtävät
 - Valmiita, matikkatietoisia tehtäviä suomen kieleen ja kirjallisuuteen, ympäristöoppiin, kuvataiteeseen, musiikkiin ja liikuntaan.

Lue lisää uudistuksesta sivuilta 4-7-

Tutustu näytesivuihin (2. luokka)

- Matematiikkaa 2a oppilaan kirja
- Opettajan tienviitta 2a
- Matematiikkaa 2b oppilaan kirja
- Opettajan tienviitta 2b

Jokaiseen koulupäivään kuuluvia lukukäsitettä kehittäviä tekemisiä:

1. Luetellaan lukusanoja järjestyksessä ensin eteenpäin ja kohta jo taaksepäinkin, lukualue on ensin 1–5 tai 0–10 ja sen jälkeen 0–20. Tuetaan luettelemista esimerkiksi kehorytmeillä.
2. Lasketaan lukumääriä, liitetään lukusanat ja lukumäärät toisiinsa, taitojen kasvaessa lukumäärät ovat suurempia. Etsitään laskettavaa oppilaan omasta ympäristöstä.
3. Harjoitellaan lukumäärien hahmottamista pienissä ryhmissä ilman, että niitä lasketaan yksitellen eli lukumäärien visuaalista hahmottamista, joka pohjautuu subitisaatioon.

Matematiikkatietoinen opetus

Matematiikkatietoinen opetus on verrattavissa kielitietoiseen opetukseen. Siinä matematiikan sisällöt tuodaan luontevaksi osaksi jokaista koulupäivää. Opettajan tienviitta -oppaat auttavat tässä: ne sisältävät helppoja, nopeasti järjestettäviä leikkejä ja tuokioita, joita voidaan käyttää:

- aamupiiirissä
- siirtymätilanteissa
- odottelutilanteissa
- lyhyissä tauoissa

Leikin ja toiminnan avulla varmistetaan riittävä toisto ilman tylsistymistä kaikille oppilaille – taitavimmatkaan eivät kyllästy kertaamiseen! Näiden harjoitusten valinnassa on huomioitu erityisesti seuraavat kriteerit:

1. Ne ovat matemaattisten käsitteiden opettamisen ytimessä.
2. Oppilaat pitävät niistä.

Avaintaidot keskiössä

Alkuopetuksen aikana luodaan vankka pohja matematiikan osaamiselle. Tätä helpottavat uusiin kirjoihin selkeästi merkityt avaintaidot ja niitä tukevat tehtävät. Oppilaan kirjoissa on myös sivu, josta oppilas näkee tärkeimmät tavoitteet, saa arvioida itse osaamistaan ja saa vielä aikuisen arvion siitä, tarvitaanko lisää harjoitusta vai osaako oppilas taidon riittävän hyvin.

1. luokka

- Selvitetään oppilaan pohjataidot.
- Lukujonotaidot – näitä ei voi painottaa liikaa!
- Vankka lukujen käsittelytaito, jolle pohjautuvat yhteen- ja vähennyslasku.
- Sanallisten tehtävien ymmärtäminen

2. luokka

- Siirretään jo opitut asiat suuremmalle lukualueelle.
- Vahvistetaan lukujen käsittelytaitoa, varmennetaan osaamista
- Kertolaskun ja jakolaskun käsitteiden pohjustaminen ja ymmärtäminen.

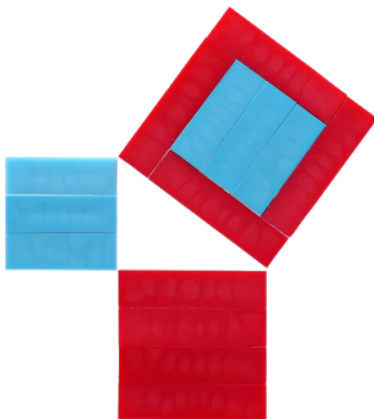
Opettajan tienviitat – enemmän kuin oppaat

Opettajan tienviitat eivät ole perinteisiä oppaita, vaan pedagogisia työkaluja. Materiaalin rakenne poikkeaa täysin tyypillisestä suomalaisesta aukeamapedagogiikasta.

Opettajan tienviitan harjoitukset ja oppilaan kirjan tehtävät kulkevat käsi kädessä: oppaan toiminnalliset tehtävät liittyvät kiinteästi oppilaan kirjan tehtäviin. Oppilaan kirjan tehtävien tekeminen ei siis yksin riitä. Opas antaa eväät tuntien suunnitteluun niin sanotun abstraktion tien mukaisesti, mutta opettaja valikoi tehtävät opetusryhmälleen sopivaksi kokonaisuudeksi.

Opettajan tienviitat

- Sisältävät lähes kaikkiin oppilaan kirjan tehtäviin liittyvän ja niitä pohjustavan pedagogisen leikin, pelin tai toiminnallisen harjoituksen.

Jokaiseen koulupäivään kuuluvia lukukäsitettä kehittäviä tekemisiä:

1. Luetellaan lukusanoja järjestyksessä ensin eteenpäin ja kohta jo taaksepäinkin, lukualue on ensin 1–5 tai 0–10 ja sen jälkeen 0–20. Tuetaan luettelemista esimerkiksi kehorytmeillä.
2. Lasketaan lukumääriä, liitetään lukusanat ja lukumäärät toisiinsa, taitojen kasvaessa lukumäärät ovat suurempia. Etsitään laskettavaa oppilaan omasta ympäristöstä.
3. Harjoitellaan lukumäärien hahmottamista pienissä ryhmissä ilman, että niitä lasketaan yksitellen eli lukumäärien visuaalista hahmottamista, joka pohjautuu subitisaatioon.

- Tukevat eriyttämistä – myös ylöspäin eriyttämiseen sopivat harjoitukset on merkitty oppaaseen!
- Sisältävät paljon tietoa matemaattisen ajattelun kehittymisen vaiheista, ja harjoitusten sisällöt tukevat oppilaan ajattelun kehittymistä.

- Ohjaavat opetusta ”abstraktion tietä” pitkin.
 - Arjen kokemukset ja havainnot sekä keholliset kokemukset yhdistyvät ensin konkreettisiin toimintamateriaaleihin, ja vasta sen jälkeen siirrytään kuviin, piirtämiseen ja luvuilla laskemiseen.
- Luopilla merkityt tehtävät sopivat erityisen hyvin oppilaiden taitojen havainnointiin ja kartoittamiseen

Lukumäärän täydentäminen sormilla – yhteensä 7 sormea

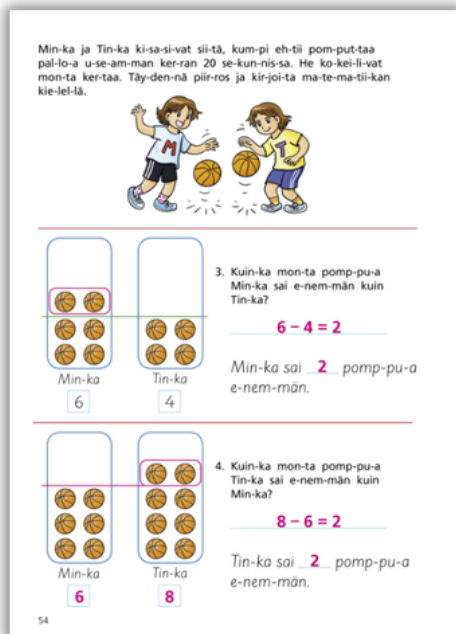
 Opettaja näyttää 0–7 sormea ja oppilaat näyttävät sormia lisää niin, että ylhäällä on yhteensä 7 sormea.

 Opettaja havainnoi, kuinka oppilas nostaa sormensa ylös: kuka osaa nostaa suoraan esimerkiksi 3 sormea kerralla ja kuka etsii jokaisen lukumäärän yksitellen sormia luettelemalla.

Tarinallinen oppiminen

Tarinat luovat muistijälkiä ja auttavat ymmärtämään matematiikkaa osana elämää. Välillä tarinoidaan oppilaista itsestään, välillä jostain luokalle merkityksellisestä ja välillä oppiminen tapahtuu Vanelan pikkukaupungin tarinoiden kautta, mm.:

- Eka Salipon 7-vuotissynttäreillä sekä Seijan Sekundamarketissa opetellaan muutos-, yhteismäärä- ja osa yhteismäärästä tilanteiden ratkaisemista.
- Vanelan keräilijämessuilla tutustutaan vähän suurempiin lukuihin.
- Cakeströmin perheen lettukesteillä ja Minka ja Tinka Kinasen kanssa opitaan vertailutilanteita.

- Manu Eggin Iloisen kotkottajan kanatilalla ja Maan mainiot murkinat -maatilapuodissa opetellaan kymmenylityksen laskustrategioita.
- Make Anamin omistamassa Makeaa mahan täydeltä -karkkikaupassa saadaan kokemuksia eri lukujärjestelmistä ja pohjustetaan kymmenjärjestelmän ymmärtämistä.

Kuvitus ja taitto tukevat oppimista

Kirjojen kuvituksessa on otettu huomioon visuaalisen hahmottamisen vaikeudet. Ääriviivat on rajattu mustalla eikä kuvissa ole peittosuhteita, jolloin ne on helpompi hahmottaa. Kuvitus on selkeää, ja oppimista tukevaa – kuvat eivät ole viihdykettä, vaikka ne kauniita ovatkin. Aukeamat muodostavat teemallisen kokonaisuuden.

Taitossa oppilaiden suurelle käsialalle ja piirroksille on jätetty reilusti tilaa.

Digikirjasto

Digikirjasto kokoaa kaiken materiaalin yhteen:

- Oppilaan kirjat (1-4)
- Opettajan tienviitat
- Mallivastaukset
- Monistepohjat ja lisämateriaalit
- Arviointimateriaalit

Digikirjaston saa lukuvuodeksi käyttöönsä ilmaiseksi, kun opettaja tilaa oppilaan kirjat koko luokalleen. Erillisen lisenssin voi ostaa erikseen joko yksittäiselle opettajalle tai koko koululle.

Kategoriat

[Kaikki](#) (505) [1. luokka](#) (6) [2. luokka](#) (8) [3. luokka](#) (2) [4. luokka](#) (2) [Muut](#) (2)
[UUSI Matematiikka 1a](#) (18) [UUSI Opettajan tienviitta 1a](#) (23) [1a mallivastaukset](#) (13)
[UUSI Matematiikka 1b](#) (14) [1a monisteet ja vastaukset](#) (2) [1b mallivastaukset](#) (9)
[UUSI Opettajan tienviitta 1b](#) (16) [1b monisteet ja vastaukset](#) (2) [1 lk lisämateriaalit](#) (23)
[Kopiopohjat](#) (37)

Muihin oppiaineisiin integroitavat tehtävät

Opettajan tienviitasta löydät valmiita, matikkatietoisia tehtäviä:

- suomen kieleen ja kirjallisuuteen
- ympäristöoppiin
- kuvataiteeseen
- musiikkiin
- liikuntaan

Tehtävien avulla matematiikka saa lisää tilaa koulupäivässä ilman, että se olisi pois muista oppiaineista!

